

Verslag roofvogeltelling West-Brabant 2019

21 leden van de West Brabantse Vogelwerkgroep en 4 leden van vogelwerkgroep de Vliegahaai van de Vliegbasis Gilze-Rijen trokken in het weekend van 14 en 15 december 2019 het veld in voor de 16de editie van de jaarlijkse telling van overwinterende roofvogels in West-Brabant.

Onderzoeksgebied

Globaal omvat het onderzoeksgebied West-Brabant ten noorden van de snelweg A58 (Bergen op Zoom - Breda) en ten westen van de A27 (Werkendam - Breda), inclusief de Biesboschpolders en de uiterwaarden van de Maas tussen Geertruidenberg en Waalwijk. Daarnaast werd er ook weer geteld ten zuiden van Breda, op de Bleeke Heide en op Vliegbasis Gilze-Rijen.

Methode

In de periode van 14-15 december werd in de open natuurgebieden en het agrarisch gebied van Noordwest-Brabant een integrale roofvogeltelling uitgevoerd. De meeste tellers gebruikten daarbij de auto maar direct ten noorden van Etten-Leur en ten noorden en zuiden van Breda werd vanaf de fiets geteld. Het hele landschap is nauwgezet afgespeurd met kijkers en telescopen waarbij speciale aandacht werd geschonken aan bosranden, solitaire bomen, weidepalen en hoogspanningsmasten. Alle aanwezige roofvogels werden ingevoerd op waarneming.nl of op kaarten ingetekend. Met name voor de gebieden waar geen roofvogel-telgroepen actief waren, zijn aanvullende waarnemingen gebruikt van Waarneming.nl (met dank aan alle waarnemers die hebben ingevoerd). Het is dus duidelijk dat een integrale telling veel meer waarnemingen oplevert en een beter beeld van de verspreiding geeft van de roofvogels in het gebied.

Weer

In het telweekend was het redelijk weer. Zaterdag 14 december was de gemiddelde temperatuur 6.1°C. De dag begon met regen maar in de loop van de ochtend werd het droog. Het minimale zicht bedroeg 6000 meter. Op zondag 15 december was het droog en zonnig, de gemiddelde temperatuur 7°C en het minimale zicht 8000 meter (bron KNMI-daggegevens Gilze-Rijen). Het zicht was goed maar de indruk was dat, waarschijnlijk als gevolg van de harde wind (kracht 4-5), veel roofvogels beschutting zochten in de luwte van bosschages en gebouwen, waardoor ze minder opvielen dan bij voorgaande tellingen.

Resultaten

In totaal werden er 365 roofvogels waargenomen, verdeeld over 9 soorten. In de biesbosch werden 4 Bruine Kiekendieven gemeld. De Blauwe Kiekendief was iets talrijker dan voorgaande jaren. Van de 17 waargenomen vogels werden er 7 als adult man genoteerd. Van de Havik werden 7 exemplaren waargenomen en van de Sperwer 13.

De Buizerd (fig. 5) werd met 210 exemplaren het vaakst gezien. Tevens was het de meest verspreide roofvogel. Hij werd in vrijwel alle atlasbokken (5x5 km) waar geteld is waargenomen. Van de Ruigpootbuizerd werd deze telling geen enkel exemplaar gemeld. De Zeearend was met 4 stuks goed vertegenwoordigd en heeft in de Biesbosch vaste voet aan de grond gekregen. Er zijn 91 torenvalken gespot, 20 stuks meer dan een jaar eerder (fig. 7). 2019 was landelijk een goed muizenjaar en daar lijkt ook de Torenvalk van geprofiteerd te hebben. In de Biesbosch werd 1 Smelleken gezien. Van de Slechtvalk werden 18 exemplaren waargenomen, beduidend meer dan in 2018 maar 1 minder dan in 2017. Mogelijk heeft het goede zicht bijgedragen aan het hoge aantallen hoewel er waarschijnlijk ook op de grond zittende exemplaren gemist zullen zijn. Op de Luchtmachtoren in Breda werden geen Slechtvalken waargenomen terwijl hier op 4 december zowel het ♂ als het ♀ op het rooster voor de kast zaten.

TABEL 1. GETELDE AANTALLEN ROOFVOGELS IN DEC. 2016 T/M 2019

soort	2016	2017	2018	2019
Bruine Kiekendief	0	2	0	4
Blauwe Kiekendief	15	12	14	17
Havik	8	10	11	7
Sperwer	13	11	13	13
Buizerd	298	284	264	210
Ruigpootbuizerd	0	1	3	0
Zeearend	2	2	0	4
Torenvalk	77	89	71	91
Smelleken	1	1	2	1
Slechtvalk	13	19	8	18
Totaal	427	431	386	365

Legenda verspreidingskaarten:

Kleine stip	1
Middelgrote stip	2-3
Grote stip	≥ 4 (met vermelding van het aantal)

Dankwoord

Een telling als deze is alleen mogelijk met de inzet van velen. Graag bedanken wij, Jan Benoist, Sjef van Bezouw, Cor Borghouts, Toos Borghouts, Piet van de Broek, Ger Duijf, Bas Gerrits, Johan van Haperen, Henriëtte Huijgens, Piet van Iersel, Arnold Klaren, Martin van Leest, Jos Quirijnen, Wilma Rasink, Agnes van der Sanden, Hans van der Sanden, Willem Veenhuizen, Mari Verkade, Herman Vissenberg, Harry van Vugt, Jan-willem Wijnhoven en Ad Willemen voor hun bijdrage.

Met speciale dank aan Roy Matthijssen voor het maken van de kaartjes gedurende de afgelopen 6 jaar (2013 t/m 2018). Roy is verhuist naar Nijmegen en heeft om die reden het stokje overgedragen.

Raymond van Breemen en John Frijters

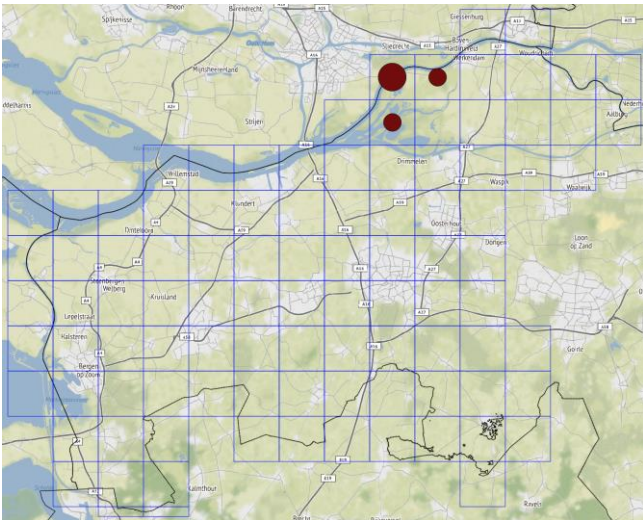

FIG. 1 BRUINE KIEKENDIEF
TOTAAL 4, MAXIMUM PER ATLASBLOK 2

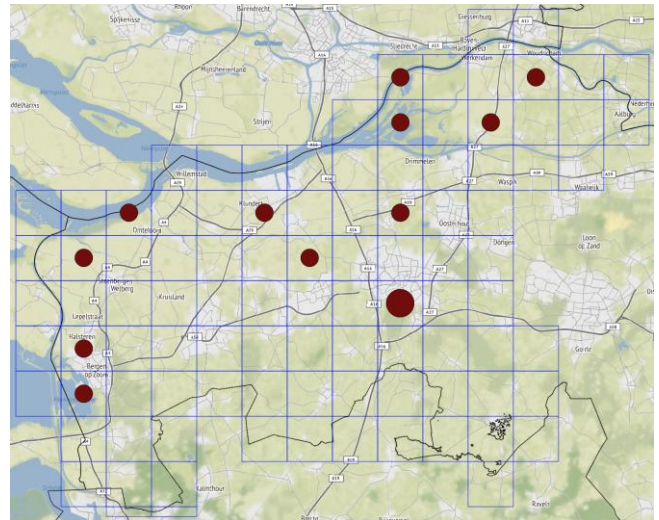

FIG. 4 SPERWER
TOTAAL 13, MAXIMUM PER ATLASBLOK 2

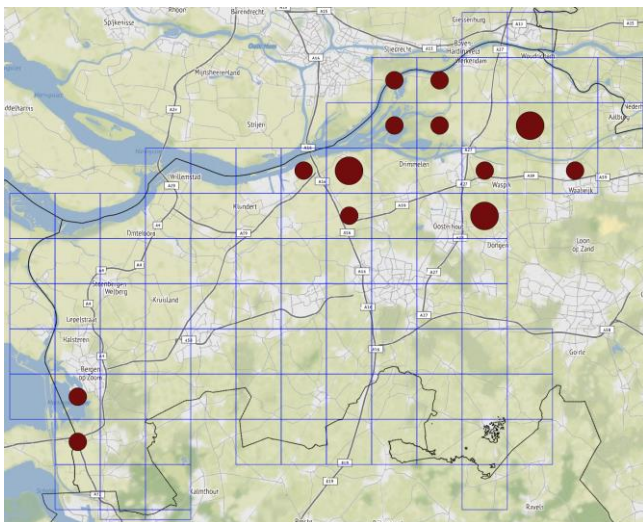

FIG. 2 BLAUWE KIEKENDIEF
TOTAAL 17, MAXIMUM PER ATLASBLOK 2

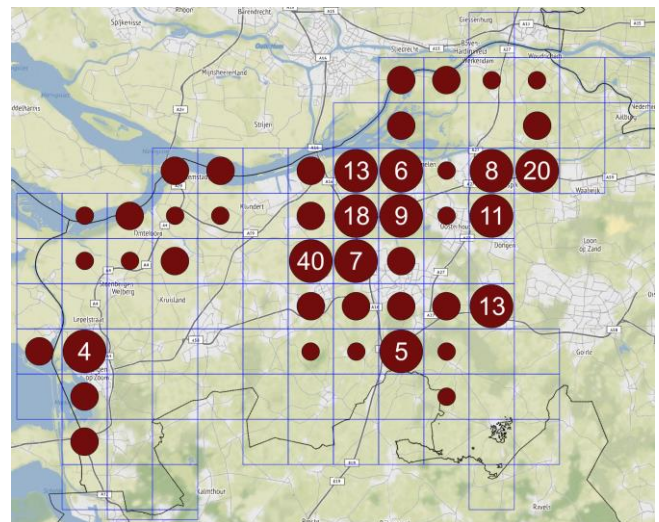

FIG. 5 BUIZERD
TOTAAL 210, MAXIMUM PER ATLASBLOK 40

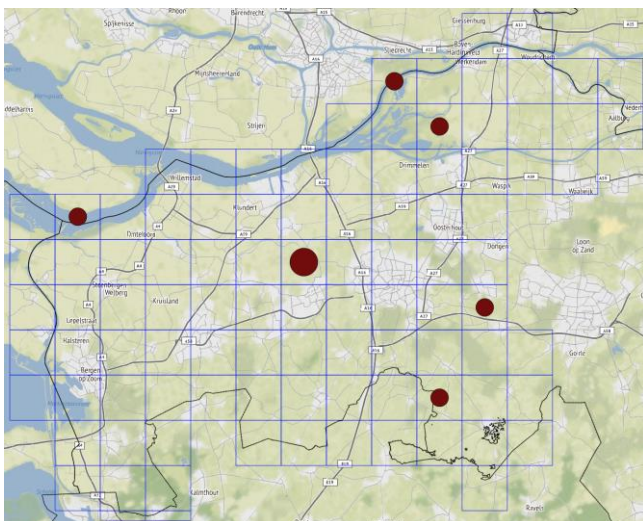

FIG. 3 HAVIK
TOTAAL 7, MAXIMUM PER ATLASBLOK 2

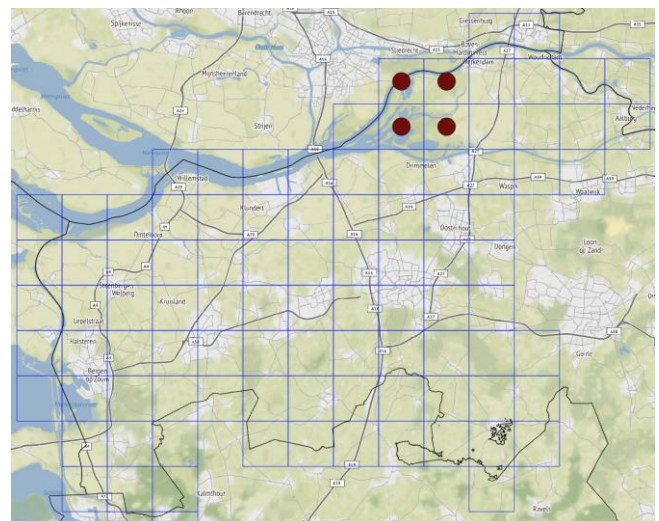

FIG. 6 ZEEAREND
TOTAAL 4, MAXIMUM PER ATLASBLOK 1

